

**Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»**

Кафедра педагогіки

**Методичні рекомендації до написання курсових робіт з
педагогіки для здобувачів освіти першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності
014.11 Середня освіта (Фізична культура)**

Одеса – 2023

Затверджено
на засіданні Вченої ради Університету Ушинського
протокол №4 від 26 жовтня 2023 року

Рецензенти

Княжева Ірина Анатоліївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Беседа Володимир Вікторович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичного виховання та спорту Національного університету «Одеська політехніка»

Койчева Тетяна Іванівна. Методичні рекомендації до написання курсових робіт з педагогіки для здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура). Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»: Одеса, 2023. 27 с.

Методичні рекомендації, складені на основі нормативно-правових документів, визначають уніфіковані й апробовані практикою вимоги до написання курсових робіт з педагогіки у Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Видання призначено для здобувачів освіти й викладачів.

Вступ

Важливим етапом у підготовці майбутніх учителів є написання курсової роботи з педагогіки. Курсова робота – це навчально-дослідне завдання для студента, який вже має досвід наукової діяльності, набутий у процесі роботи над рефератами, індивідуальними навчально-дослідними завданнями; в опануванні знань із загальнообов'язкових та спеціальних дисциплін гуманітарного циклу. Курсова робота є складовою частиною процесу науково-методичної та професійної підготовки вчителя. Це досить складна форма самостійної, творчої роботи, яка сприяє поглибленню й розширенню системи педагогічних знань студентів, розвиває їх дослідницькі вміння та навички, творчі здібності, формує інтерес до самого процесу пізнання. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» курсова робота (проект) з навчальної дисципліни, або міждисциплінарна, передбачає закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних здобувачами вищої освіти за час навчання та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання. Курсові роботи (проекти) сприяють розширенню і поглибленню теоретичних знань, розвитку навичок їх практичного використання, самостійного розв'язання конкретних завдань. Курсові роботи (проекти) виконуються згідно з навчальним планом. Темі курсових робіт затверджуються на засіданнях кафедр. Як виняток, окремі теми можуть запропонувати самі студенти, але такі теми повинні погоджуватися із завідувачем кафедри. Керівництво курсовими роботами здійснюють найбільш кваліфіковані викладачі. Захист курсової роботи (проекту) проводиться прилюдно перед комісією у складі трьох викладачів кафедри, здебільшого за участю керівника курсової роботи. Оцінка виставляється у відомість обліку успішності, індивідуальний навчальний план (залікову книжку) та заносяться в навчальну картку здобувача вищої

освіти. Курсові роботи (проєкти) зберігаються на кафедрі протягом терміну, визначеним номенклатурою справ, потім списуються в установленому порядку.

Вимоги до курсової роботи

Курсова робота є творчим рукописом студента, у якому послідовно викладається матеріал теми з необхідними доведеннями та ілюстраціями. У роботі студент повинен викласти певну наукову проблему із загальних або окремих питань навчального курсу. Вона повинна мати певну наукову цінність, а також конкретне значення для розвитку освітянських та наукових проблем. Наукове дослідження не може бути переказом написаного в інформаційних джерелах або описом простого спостереження. Результати дослідження ґрунтуються на глибокому, осмисленому вивченні теоретичних та методичних джерел.

Структура курсової роботи

Незалежно від обраної теми структура курсової роботи ідентична і повинна містити наступні структурні компоненти:

1. Титульний аркуш.
2. Зміст курсової роботи із зазначенням переліку основних понять, вступу, заголовків розділів, параграфів, загальних висновків, додатків, списку використаних джерел та сторінок, на яких вони розміщені.
3. Вступ.
4. Основна частина, яка включає два розділи, у кожному із яких розкривається по два-три параграфи, висновки до розділів.
5. Загальні висновки.
6. Додатки.
7. Список використаних джерел.

Титульний аркуш курсової роботи містить назву закладу вищої освіти, назву кафедри, де виконана робота, назву роботи; прізвище, ім'я, по батькові студента; прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь і вчене звання наукового керівника; місто й рік виконання роботи.

Зміст подають на початку курсової роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів, пунктів (якщо вони є і мають заголовки), зокрема, вступу, висновків до розділів, загальних висновків, додатків, списку використаної літератури та ін.

Вступ розкриває сутність і стан наукової проблеми та її значущість, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Далі подають загальну характеристику курсової роботи в рекомендованій нижче послідовності.

Актуальність теми (обґрунтування доцільності роботи). Актуальність та ступінь дослідженості проблеми розкривається шляхом стислого аналізу наукових доробок учених із даного питання і порівняння існуючих розв'язків проблеми. На основі визначених протиріч виділяється проблема, на розв'язання якої і будуть спрямовані дослідження.

Мета розкривається те, що автор хоче визначити при проведенні досліджень: встановити залежності між чинниками; визначити зв'язки між явищами; розробити умови для усунення недоліків; розкрити можливості вдосконалення процесу; охарактеризувати обставини; простежити розвиток тощо. Мета дослідження полягає у встановленні, виявленні наукових фактів, формулюванні закономірностей, обґрунтуванні найбільш ефективних шляхів навчання й виховання. Тому в ній вживаються такі терміни: «визначити», «дослідити», «виявити», «встановити», «обґрунтувати», «довести», «перевірити», «розробити» тощо.

Завдання – це послідовні етапи дослідницької роботи, спрямовані на досягнення поставленої мети. Завдання повинні розкривати, конкретизувати мету дослідження і в загальному підсумку повинні бути адекватні цій меті.

Об'єкт дослідження – це частина реальної дійсності, яка підлягає дослідженню, тобто процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, і обране для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта і конкретизує, що саме в об'єкті буде вивчатись.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу

співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага автора курсової роботи, оскільки предмет дослідження визначає тему роботи, що зазначається на титульному аркуші як її назва.

Методи дослідження. У курсовій роботі подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи і завдань дослідження, а відповідно до них, коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитись в логічності та прийнятності вибору саме цих методів. Щоб отримати достовірні результати, рекомендується використовувати різноманітні методи. При проведенні психолого-педагогічних досліджень частіше використовуються такі методи:

- теоретичні: індукція та дедукція, аналіз і синтез; порівняння, класифікація, абстрагування, конкретизація, систематизація; узагальнення, ранжування, формалізація, моделювання: наочно-образні, вербальні, знакові (символічні) та математичні (перфокарти, графіки) та інші моделі;

- емпіричні методи: педагогічне спостереження; усне опитування: бесіда, інтерв'ю; письмове опитування: анкетування, тестування, рейтинг; педагогічний експеримент, узагальнення незалежних характеристик, аналіз документів і продуктів діяльності, узагальнення передового педагогічного досвіду;

- методи математичної статистики: середня арифметична величина (\bar{x}), мода (M_0), медіана (M_e), середнє квадратичне відхилення та ін.

Основна частина роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів.

Кожний розділ починають з нової сторінки. Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом вибраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів досліджень. У кінці кожного розділу формулюються висновки зі стислим викладом результатів, що дає

змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць.

У розділах основної частини подають:

- огляд літератури за темою й вибір напрямків досліджень;
- виклад загальної методики і основних методів досліджень;
- експериментальну частину (і, якщо потрібно, спеціальні методи досліджень);
- відомості про проведені теоретичні й (або) експериментальні дослідження;
- аналіз і узагальнення результатів досліджень.

Перший розділ присвячується, як правило, теоретичному обґрунтуванню питання. Назва розділу має відображати сутність проблеми. Він може містити 2- 4 підрозділи.

В огляді літератури окреслюють основні етапи розвитку наукової думки з даної проблеми стисло, в аналітичному плані, критично висвітлюють роботи попередників, називають ті питання, що залишились невирішеними і визначають таким чином місце курсової роботи у розв'язанні проблеми. Бажано закінчити огляд літератури коротким резюме стосовно необхідності проведення досліджень у даній галузі. Обов'язково коректно використовувати матеріали інших авторів, посилаючись на їхні дослідження.

У **другому розділі** обґрунтовують вибір напряму досліджень, наводять методи вирішення задач та їх порівняльні оцінки, розробляють загальну методику проведення досліджень. У цьому розділі вказується місце і час проведення дослідження, характеризується матеріал, який узято для досліджень, детально описуються використані методи досліджень.

Тобто в основу покладається описання організації та результатів емпіричного дослідження. Він називається відповідно до сутності проблеми. Не допускається називати розділ «Практична частина», «Експериментальна частина». У розділі дається програма дослідницької роботи, наводиться опис методики діагностики та / або формувальної дії, її результатів, що виражаються в математично опрацьованих даних спостережень, анкетувань,

бесід та ін., а також практичні висновки і рекомендації. Містить 2-4 підрозділи. У роботах з історії педагогіки емпіричне дослідження може полягати у виявленні стану реалізації досліджуваної історичної проблеми в практиці роботи сучасної школи.

Логічно й аргументовано викладається зміст і результати власних досліджень.

Студент повинен висвітлити те нове, що він вносить у розроблення проблеми, дати оцінку достовірності одержаних результатів, порівняти їх із даними інших дослідників. Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором.

Висновки. У висновках викладають найбільш важливі результати, одержані в роботі. У першому пункті висновків коротко оцінюють стан вивчення проблеми (задачі). Далі викладаються результати дослідження, які базуються на висновках до кожного розділу. Найзручніше формулювати висновки відповідно до поставлених завдань. У висновках необхідно наголосити на якісних і кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів, викласти рекомендації щодо їх використання

Додатки. За необхідністю до додатків доцільно включити допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття роботи:

- інструкції та методики, які були проведені в процесі виконання курсової роботи;
- таблиці первинного обліку в спостереженнях або в досліді;
- статистична обробка дослідних даних;
- фрагменти конспектів уроків;
- наочність до уроків тощо.

Кожен додаток має свій заголовок і починається з нової сторінки, їх кількість не обмежується. Позначаються вони великими літерами української абетки (за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь), наприклад, «Додаток А».

Літературне і технічне оформлення курсової роботи. Робота

виконується (пишеться чітким почерком або друкується) на одній сторінці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм), через півтора інтервали. Текст набирається шрифтом Times New Roman 14, між рядками інтервал – 1,5 (30 рядків на сторінку). Поля таких розмірів: ліве 30 мм, праве – 15мм, верхнє і нижнє – 20мм. Обсяг курсової роботи близько 1 умовного друкарського аркушу (1 у.д.а. дорівнює 24 сторінки машинопису 30 рядків на сторінку). Нумерацію сторінок подають арабськими цифрами без знака №. Титульний аркуш – перша сторінка курсової роботи. Його включають до загальної нумерації сторінок, проте не нумерують. На наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Кожен розділ слід починати з нової сторінки, відстань між підрозділами, між заголовком і текстом має становити 1 рядок. Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів і підпунктів, рисунків, таблиць подається арабськими цифрами, додатків – великими українськими літерами. Такі структурні частини, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел, додатки не мають порядкового номера у змісті роботи. Звертаємо увагу на те, що всі аркуші, на яких розміщені структурні одиниці курсової (дипломної) роботи, нумерують звичайним способом.

Після номера розділу, наприклад, РОЗДІЛ 2, крапку не ставлять, а з нового рядка друкують заголовок розділу. Якщо вказується номер підрозділу, то ставиться крапка і далі йде його назва: 2.3. Назва.

Таблиці, рисунки (ілюстрації) подаються безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше або на наступній сторінці: Рис. 2.3 або Таблиця 1.2, що означає третій рисунок другого розділу або друга таблиця першого розділу. Позначка Таблиця 1.2 ставиться у правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці, який розміщується над таблицею. Позначка Рис. 1.2, назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Заголовки граф в таблиці слід починати з великої літери, підзаголовки – із малих, якщо вони є продовженням заголовків, та з великих, якщо вони є окремими реченнями. При переносі частини таблиці на інший

аркуш слово «Таблиця», номер її і назву вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.2.»

При написанні роботи потрібно давати **посилання на джерела**, з яких запозичені матеріали. Оформлення посилання в тексті: [3, 63] – означає, що цитата запозичена із 63 сторінки 3 джерела в бібліографії. Посилання на декілька видань оформлюється так: [5; 7; 10; 23] (вказуються порядкові номери у списку джерел).

Важливим є правильне оформлення списку використаних джерел відповідно до чинних вимог **ДСТУ 8302:2015**. Список використаних джерел має вміщувати не менше 25 літературних джерел (для курсової роботи з історії педагогіки – не менше 15).

Цитування у тексті. Обов'язковий елемент курсової роботи – звертання до цитат. Звертатися до них доцільно тільки в тих випадках, коли цитата дійсно містить потрібну аргументацію. Слід пам'ятати, що цитування – це не засіб для захисту авторитетною думкою власного тексту або аргументованого переконання опонентів. Цитата повинна бути лише засобом розвитку власних міркувань за допомогою раніше, висунутих іншими авторами правильних чи неправильних (на думку автора даної праці) ідей.

Щоб вказати джерела цитат, запозичень конкретних положень, формул, статистичних даних і деяких інших відомостей, а також щоб навести відомості про проаналізовані у тексті раніше опубліковані праці, застосовують бібліографічні посилання. Вони бувають кількох видів. Найчастіше застосовують два види посилань на літературні джерела:

- зроблені усередині тексту (безпосередньо у рядку після тексту, до якого має відношення посилання);

- підрядкові, розташовані унизу сторінки під рядками основного тексту.

Коли текст дослідження перевантажений цитатами і суцільними

посиланнями на авторитетів, то виникає підозра у відсутності авторських міркувань і знань самого дослідника; робота набуває характеру компіляції, перетворюється на «дайджест» чи хрестоматію «розумних ідей» попередників.

При цитуванні та переказі джерел найчастіше використовуються такі словосполучення:

Автор зазначав / зазначає: «...»

Як твердив / твердить...

Згідно з твердженням...

За словами...

На думку...

Як справедливо зазначив / зазначає...

Науковець так характеризує (описує, подає)...

Автор наголошує на...

З точки зору автора...

Автор визначає (пропонує, рекомендує, вважає, стверджує, підкреслює)...

Цитати мають подаватися лише з першоджерел, а не з праць інших авторів. Лише в тих випадках, коли першоджерело недоступне, можна скористатися цитатою, опублікованою в іншому виданні; тоді перед бібліографічним джерелом вказується: «цитуються за...» або «цит. за...».

Якщо автор дослідження робить у чужій цитаті певні виділення (курсив, жирний шрифт тощо), аби акцентувати увагу на певному понятті чи фразі, то слід в дужках зробити відповідне застереження, вказуючи власні ініціали. Наприклад, *(курсив наш. – Н. С.)*. Подібні позначення доречні при власному перекладі тексту з іншої мови, якщо такого перекладу не існує чи він не збігається з уже відомим *(переклад наш. – Н. С.)*. Доцільно подавати перекази текстів інших авторів, максимально точно дотримуючись їх викладу, не допускаючи викривлення думок.

Кожна цитата неодмінно супроводжується посиланням на використане джерело. Недотримання цієї обов'язкової умови призводить до плагіату.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ, ЩО ТЕКСТУ З ІНШИХ ДЖЕРЕЛ, НАВІТЬ ОФОРМЛЕНОГО ЗА ВСІМА ПРАВИЛАМИ, НЕ МОЖЕ БУТИ БІЛЬШЕ 30%.

При посиланні на ілюстрацію вказують «рис. 1.2», на таблицю – «у табл. 1.3». Якщо є декілька посилань на одну таблицю, то слово «дивись» скорочують – «див. табл. 1.2». Цифри 1.2. означають, що таблиця вміщена в першому розділі і це друга таблиця в ньому.

Важливо вирізняти дефіс - (ставиться в середині слова, наприклад, освітньо-виховний) і тире – (наприклад, метод навчання – це...).

У роботі слід використовувати такі лапки « ».

Назви і заголовки окремих частин наукової праці повинні бути короткими і відображати головну сутність викладеного в них змісту.

Скорочення у тексті. Довільні скорочення слів застосовувати неприпустимо. Щоб правильно користуватись скороченнями, слід звертатись до словників прийнятих скорочень, які можна знайти у довідкових виданнях.

Дозволяється скорочувати слова перед цифрами, що позначають посилання у тексті на певний елемент чогось:

том – т.

частина - ч.

випуск – вип.

малюнок – мал.

видання – вид.

таблиця – табл.

розділ – розд.

номер – №

додаток – дод.

пункт – п.

Скорочують деякі пояснюючі слова (якщо ці слова знаходяться не всередині речення):

і таке інше – і т.ін.

дивись – див.
 та інші – та ін.
 порівняй – пор.
 та деякі інші.

Захист курсової роботи

Захист курсової роботи має на меті перевірку самостійності виконання роботи, тобто, наскільки глибоко студент розуміє матеріал теми, чи правильно обґрунтовує рекомендації та висновки, запропоновані в дослідженні. Захист роботи зазвичай відбувається на відкритих засіданнях комісії із захисту курсових робіт, затвердженою завідувачем кафедри. До складу комісії обов'язково входить науковий керівник роботи. Процедура захисту курсової роботи передбачає:

- представлення студента та поданих документів;
- виступ студента з тезами курсової роботи (У своєму виступі студент повинен висвітлити наступні моменти: що спонукало вибрати саме цю тему; які були цілі і завдання дослідження; які джерела виявилися змістовними та доцільними; висновки і результати дослідження);
- відповіді на запитання членів комісії із захисту курсових робіт;
- виступ керівника;
- відповіді студента на зауваження;
- обговорення самої роботи та процедури захисту її студентом, прийняття рішення членів комісії із захисту курсових робіт.

Під час захисту студент називає тему роботи і обґрунтовує її вибір. Коротко викладає зміст роботи, методику її виконання, зазначає наукові та документальні джерела, використані в дослідженні.

Після доповіді студент, який захищає курсову роботу, відповідає на запитання. Присутні на захисті викладачі та студенти обговорюють роботу. Виходячи із цінності роботи, а також у випадку успішного її захисту, комісія оцінює роботу і повідомляє про це студента. Водночас комісія може дати висновок про доцільність подальшої роботи над темою із тим, щоб її

підготувати як дипломну роботу та рекомендувати курсову роботу на наукову студентську конференцію, педагогічні читання, для опублікування у науковому збірнику. Розширені та доповнені курсові роботи можуть у майбутньому перерости у дипломні роботи.

Курсова робота зараховується, якщо студент:

- продемонстрував володіння змістом представленої роботи;
- обґрунтував актуальність проблеми, правильно визначив об'єкт, предмет дослідження, сформулював мету, визначив завдання;
- відобразив у змісті основні питання теми;
- використав достатню кількість теоретичних матеріалів, найновіші джерела, глибоко вивчив і правильно проаналізував літературу із теми дослідження, правильно цитує її;
- виклав матеріал логічно і послідовно, у повній відповідності з планом, підкріпив теоретичні положення прикладами з практики;
- зробив відповідні висновки та узагальнення;
- написав роботу грамотно, літературною мовою, оформив згідно з вимогами до написання курсових робіт.

Оцінка курсової роботи знижується, якщо у ній:

- не виділено і не обґрунтовано проблему дослідження;
- наявні неточності у визначенні об'єкта та предмета дослідження;
- не сформульована мета, не вказані завдання і методи дослідження;
- зміст роботи хаотичний, не виділено вузлових питань проблеми;
- курсова робота зведена до простого переказу або переписування джерел;
- курсова робота не містить діагностувального етапу педагогічного експерименту;
- порушена логіка дослідження, у викладі матеріалу є повтори;
- приклади носять випадковий характер;
- вкрай обмежене коло опрацьованих джерел інформації;
- допущені помилки у цитуванні, неправильно вказані джерела

наведених висловлювань;

- зустрічаються орфографічні та граматичні помилки, стиль викладу не відповідає вимогам даного виду роботи;

- порушені правила складання бібліографії; робота неохайна за зовнішнім виглядом тощо.

Критерії та норми оцінювання курсових робіт

Оцінювання курсових робіт передбачає врахування таких чинників:

- відповідність темі дослідження;
- відповідність системі загальних вимог до організації наукового дослідження (логіка і послідовність дослідження, теоретична обґрунтованість одержаних даних, всебічність, об'єктивність, наявність базової або авторської концепції);
- якість захисту (його логічність і доказовість, переконливість відповідей на задані запитання, рівень володіння матеріалами дослідження);
- відповідність загальним вимогам до даного типу дослідження.

КУРСОВА РОБОТА, ЩО НЕ МІСТИТЬ ДІАГНОСТУВАЛЬНОГО ЕТАПУ ПЕДАГОГІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ, НЕ МОЖЕ БУТИ ОЦІНЕНА БІЛЬШЕ, НІЖ НА «ДОБРЕ».

Відповідно до поданих критеріїв пропонуються такі норми оцінювання курсової роботи за результатами її захисту:

«Відмінно» – рівень А (90 – 100 балів) – курсова робота виконана на достатньому науково-методичному рівні у відповідності до зазначених критеріїв; під час захисту студент демонструє глибоке знання теоретико-практичних засад досліджуваної проблеми, вільно володіє матеріалом дослідження; доказово коментує окремі аспекти наукової роботи, у якій чітко прослідковується власна концепція автора та конкретні його пропозиції; допущені неточності оперативно усуває; проявляє себе як самостійний і перспективний пошуковець.

«Добре» – рівень ВС (75 – 89 балів) – курсова робота виконана на достатньому науково-методичному рівні у відповідності до зазначених

критеріїв, але у змісті роботи або під час захисту було виявлено окремі неточності, які студент може пояснити і, самостійно прокоментувавши, усунути; під час захисту студент проявив достатнє знання теоретико-методичних засад досліджуваної проблеми, вільно володіє матеріалом дослідження; доказово коментує окремі аспекти наукової роботи, у якій присутня власна концепція автора та конкретні його пропозиції, разом із тим окремі з них нечітко подані; забезпечує доказовість і наочність представлення проведеного наукового дослідження; допущені неточності самостійно усуває після їх виявлення членами державної екзаменаційної комісії; проявляє себе як самостійний пошуковець.

«Задовільно» – рівень DE (60 – 74 балів) – зміст і захист курсової роботи свідчить про допустимий рівень підготовки наукового дослідження, разом із тим у ньому чітко не прослідковується загальна концепція дослідження або окремі її аспекти; на теоретичному та методичному рівні робота потребує доопрацювання, хоча загальний зміст і логіка поданої до захисту роботи свідчать про можливість подальшого її удосконалення; причини виявлених під час вивчення змісту курсової роботи та його захисту недоліків автор може пояснити або частково виправити їх під час свого виступу.

«Незадовільно» – рівень FX (35 – 59 балів) – захист курсової роботи свідчить про невідповідність рівня підготовки студента до вимог згідно існуючих нормативних документів, вимог до підготовки та написання курсових робіт. Студент підлягає відрахуванню як такий, що не закінчив теоретичний курс навчання за навчальною програмою підготовки із виданням йому академічної довідки встановленого зразка.

ДОДАТКИ

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Додаток А. Приклад оформлення титульної сторінки курсової роботи

Додатки Б, В. Приклади оформлення змісту курсової роботи

Додаток Д. Приклад оформлення вступу курсової роботи

Додаток Е. Приклад оформлення основного змісту курсової роботи

Додаток З. Приклад оформлення списку використаних джерел

Додаток Ж. Інструкція щодо процедури технічної перевірки на наявність текстових запозичень (академічного плагіату)

Додаток А

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

Кафедра педагогіки

**КУРСОВА РОБОТА
З ПЕДАГОГІКИ**

На тему «_____»

Студентки 2 курсу 1 групи
спеціальності 014 Середня освіта
(фізична культура)
(денна/заочна форма навчання)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник: професор кафедри педагогіки,
доктор педагогічних наук, професор
Койчева Т. І.

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

Одеса – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ІГРОВІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	5
1.1. Аналіз психолого-педагогічної літератури щодо ролі гри в освітньо-пізнавальному процесі.....	5
1.2. Класифікація ігрових методів навчання.....	9
1.3. Особливості ділових та рольових ігор.....	12
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАНЯТЬ З ВИКОРИСТАННЯМ ІГРОВИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....	19
2.1. Казки, що переплуталися	
2.2. Городні казки	
2.3. КВК «ЛІТЕРАТУРНИЙ САЛОН»	
ВИСНОВКИ.....	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	30
ДОДАТКИ	32

ТАКА КУРСОВА РОБОТА, ЩО НЕ МІСТИТЬ ДІАГНОСТУВАЛЬНОГО ЕТАПУ ПЕДАГОГІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ, НЕ МОЖЕ БУТИ ОЦІНЕНА БІЛЬШЕ, НІЖ НА «ДОБРЕ»

ЗМІСТ РОБОТИ

Вступ.....	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	
УЧНІВ	ЗАСОБАМИ
РУХЛИВИХ	ІГОР.....
	8
1.1. Характеристика рухливих ігор як засобу фізичного виховання учнів.....	8
1.2. Розвиток фізичних якостей як важливе завдання фізичного виховання учнів 5-х класів	13
1.3. Характеристика та особливості використання народних рухливих ігор в освітньому процесі сучасної школи.....	17
РОЗДІЛ II. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ	
ФОРМУВАННЯ СПРИТНОСТІ В УЧНІВ	
5-Х КЛАСІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ	
2.1. Методика і результати констатувального експерименту.....	21
2.2. Експериментальна методика формування спритності в учнів 5-х класів засобами рухливих ігор	25
2.3. Аналіз результатів експериментальної роботи.....	29
Висновки.....	31
Список використаних джерел.....	33
Додатки.....	37

ВСТУП

Актуальність дослідження. Гуманістична концепція освіти припускає обов'язкову реалізацію принципу рольової участі студентів у навчальному процесі. Успішне розв'язання завдань національного виховання та суттєвого покращання всього навчально-виховного процесу безпосередньо пов'язані з удосконаленням підготовки педагогів, їхньої професійно-педагогічної майстерності, ерудиції і культури.

Серед актуальних проблем сьогодні важливе місце посідає проблема формування творчої особистості. Усвідомлення політичної і соціальної ситуації в Україні визначає необхідність реалізації одного з пріоритетних завдань освіти – підготовку педагогічних кадрів до творчої професійної діяльності, які здатні забезпечити розвиток і формування громадян України.

Чільне місце серед активних предметів навчання належить грі. Існує багато концепцій ігрової діяльності. Їх численність обумовлена як різними методологічними підходами, з точки зору яких визначається гра, так і складністю та різноманітністю феномену гри та її функцій.

Роль гри в розвитку людини можна порівняти з відношенням навчання до розвитку. За грою стоять зміни потреб та свідомості. Гра – джерело розвитку і водночас вона створює «зону найбільшого розвитку» (Л. С. Виготський).

Діючи в уявному полі, у вигаданій ситуації людина вільна, тобто вона визначає свої вчинки, виходячи з власного «Я», одночасно підсвідомо підкоряючись правилам гри, що непомітно для гравця розвиває його вміння ставити мету, прогнозувати наслідки, вибирати краще рішення в конкретних обставинах, виконувати власні задуми, діяти активно та цілеспрямовано. Навчальна і виховна функція та цінність гри полягає в тому, що, керуючи змістом і правилами гри, можна непрямо управляти процесом формування та

розвитку необхідних особистісних якостей, стимулювати ініціативу, самостійність гравців при виконанні ігрових завдань.

Мотиви ігрової діяльності містяться у ній самій і здатні виконувати роль «пускового пристрою» для формування інших (навчальних, професійних) мотивів. Гра перетворює учня в суб'єкта педагогічного процесу, забезпечує формування принципів певної діяльності (що імітується), вольових якостей, цілісного досвіду, необхідного в майбутній професії. Ця властивість гри обумовлює її місце у навчальному процесі. Відтак, гра – діяльність, що імітує реальні дії або умови, основною метою якої є процес, а не результат. Тому гра є ефективним методом навчання в будь-якому віці.

Метою курсової роботи є визначення ролі ігрових методів навчання у формуванні й розвитку пізнавальних здібностей учнів.

Об'єкт дослідження – навчально-виховний процес загальноосвітньої школи.

Предмет дослідження – використання ігрових методів навчання на уроках фізичної культури.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати психолого-педагогічну літературу щодо ролі гри в навчально-пізнавальному процесі
2. Навести сучасну класифікацію ігрових методів навчання.
3. Конкретизувати особливості ділових та рольових ігор.
4. Розробити методики проведення занять з використанням ігрових методів навчання на уроках фізичної культури.

Методи дослідження:

РОЗДІЛ 1
ІГРОВІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. 1. Аналіз психолого-педагогічної літератури щодо ролі гри в навчально-пізнавальному процесі

Загальновідомо, що ігровий, творчий підхід сприяє кращому сприйняттю знань. За ствердженням А. С. Макаренка, бадьорий, цілеспрямований, життєрадісний ігровий стиль дитячого життя є неодмінною умовою здорового розвитку окремої дитини і колективу дітей. Він вважав, що «виховання майбутнього діяча відбувається передусім у грі» [10].

Для ефективного педагогічного дослідження цієї комплексної проблеми важливо не випускати з виду її масштабність, пам'ятати, що сама по собі гра - це не просто засіб соціалізації, а видатний культурно-історичний феномен. Саме усвідомлення дійсної універсальності цього явища дозволило глибоко розкрити його значення в розвитку людських товариств видатними мислителями і педагогами минулого (Аристотель, Е. Кант, Я. А. Коменський, Дж. Локк, Платон, Ф. Рабле, Ж.-Ж. Руссо, К. Д. Ушинський, З. Фрейд та ін.) [23].

.....
.....
.....

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАНЯТЬ З ВИКОРИСТАННЯМ ІГРОВИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

У другому розділі нами наведено форми організації навчальних занять з фізичної культури з використанням ігрових методів навчання. Для формування творчої особистості учнів у позакласній роботі дуже доцільним, на нашу думку, є використання колективних творчих справ, які потребують знання казок, а також сприяють розвитку фантазії, вмінню висловлювати свою думку, придумати незвичайну історію. Такими справами можуть бути, наприклад, такі справи, як «Казки, що переплуталися», «Городні казки» тощо.

2.1. Казки, що переплуталися

Усі ви знаєте казки «Червона Шапочка», «Бременські музиканти», «Три ведмеді», «Срібне копитце», «Снігова королева». А тепер уявіть, що назви цих казок переплуталися. Спробуйте скласти і показати казку, в якій тепер така назва:

- ◇ "Червоні ведмеді";
- ◇ "Сніжні музиканти";
- ◇ "Три королеви";
- ◇ "Бременське копитце";
- ◇ "Срібна Шапочка".

.....

.....

.....

ВИСНОВКИ

На підставі аналізу педагогічної та методичної літератури ми дійшли висновку, що у спільній ігровій діяльності спостерігається підвищення життєвої енергії завдяки взаємодії, співпереживанню, бажанню помірятися силою. Змагання органічно притаманне колективній ігровій діяльності. І саме воно народжує захопленість, невтомність, азарт – необхідні супутники групових ігор. Існують ігри, в яких боротьба, змагання і є, власне, основним змістом гри (ігри-конкурси, ігри на виявлення переможця, ігри-естафети та ін.).

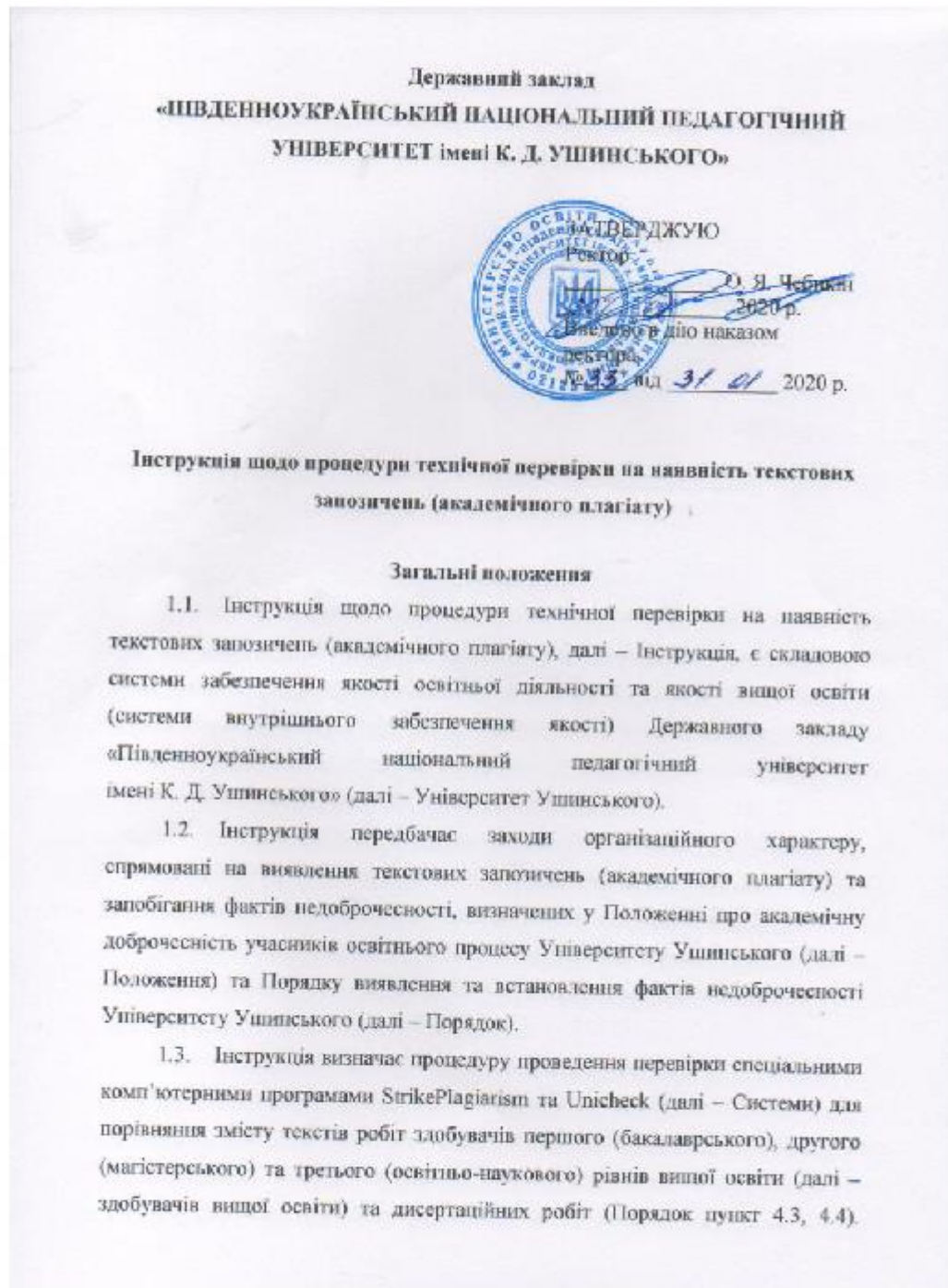
Звичайно педагог повинен стежити за тим, щоб вирішення суперечливих питань проходило у межах гуманності і поваги до гідності особистості, однак важливо не заглушити емоції, не погасити запал пристрастей, бо без них гра втрачає свою виховну цінність. Достатньо згадати, що соціальні почуття і норми поведінки – товариство, взаємодопомога, дисциплінованість, подолання егоїстичних інстинктів, чесність, справедливість та інші – найбільш інтенсивно закріплюються в ігровій діяльності, бо її супутником є розбір конфліктів, зіткнень і протиріч, пов'язаних з дотриманням умов ігрової моралі, поява громадської (групової) думки. Крім того, така діяльність сприяє закріпленню навчального матеріалу і викликає в учнів позитивну мотивацію до навчання.

Отже, ми доходимо висновку, що в освітньо-виховному процесі загальноосвітньої школи використання ігрових методів навчання є надзвичайно важливим. Адже в ході програвання матеріалу, присвяченого вивченню біографії письменників, інсценування фрагментів їхніх творів, застосування ділових і рольових ігор, що мають за мету прояв особистісної позиції, відбувається розвиток мовленнєвих якостей учнів, і водночас вони сприяють розвитку творчості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адєєва О. В. Підготовка майбутніх учителів до валеологічного виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів: дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук. Спеціальність : 13.00.04. Одеса, 2009. 211 с.
2. Аксьонова О. П. Формування фізичної культури учнів початкової школи в умовах диференційованого навчання: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.07 «Теорія і методика виховання». Тернопіль, 2005. 20 с.
3. Бех І. Д. Виховання особистості: [У 2-х кн.]. [Кн. 1: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади]. К. : Либідь, 2003. 280 с.
4. Бех І. Д. Виховання особистості: [У 2-х кн.]. [Кн. 2: Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади]. К. : Либідь, 2003. 344 с.
5. Богданова І. М. Технології в освіті: теоретико-методологічний аспект: [монографія]. Одеса: «ТЕС», 1999. 146 с.
6. Оржеховська В. М. Стратегія педагогіки здорового способу життя. *Педагогіка і психологія*, 2006. № 4. С. 20–28.

(не менше 25 джерел)

**Повний текст інструкції викладено на сайті Університету
Ушинського**